

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 222. — Štev. 222.

NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 22, 1936. — TOREK, 22. SEPTEMBRA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

ŠTIRI FAŠISTIČNE ARMADE PROTI MADRIDU

ŠPANSKI OTOK MAJORCA JE V ITALIJANSKIH ROKAH; LAŠKI POROČNIK UVEDEL DIKTATURO

Fašisti potiskajo vladne čete proti Madridu. — Fašisti ne pokopavajo padlih sovražnikov. — Iz Lizbone dobivajo uporniki vojne potrebščine. — Italijani zasedli otok Majorca. — Mongoli pošiljajo Špancem živež.

MAQUEDA, Španka, 21. septembra. — Fašisti, tuji legijonarji in marokanski vojaki potiskajo vladne čete proti Madridu. Boji so najkrvavejši v sedanji državljanski vojni. Marokanci in fašisti so naskakovali St. Ollala, ki je zadnja vladna utrjena postojanka pred Quamedo.

Kot pravi neko poročilo na Associated Press, prodira infanterija generala Franca tako naglo, da je artilerija ne more dohajati. Po poljih je mogoče videti na stotine mrtvih vladnih vojakov.

Iz Maquede vodi ena pot 45 milj do Madrida, druga pa 24 milj do Toledo. Fašistom se zelo mudi v Toledo, da osvobodijo Alcazar, ki ga fašisti že 64 dni trdovratno branijo. Uporniki tako naglo prodirajo, da niti ne pokopavajo padlih sovražnikov.

Fašistični poveljniki trdijo, da je bilo pri Talaveri ubitih 2500 vladnih vojakov.

V Guadarramas pogorju na severu so se fašisti približali Madridu na 30 milj.

LIZBONA, Portugalska, 21. sep. — Španski bo letošnje zimo primanjkovalo živeža, ker na mnogih krajih vsled državljanske vojne ni bilo mogoče pospraviti poljskih pridelkov. Toda fašistična armada dobiva vse, kar potrebuje, skozi Portugalsko.

Španski uporniki imajo v Lizboni svoje "poslaništvo", ki kupuje petrolej, tovarne avtomobile, ki jih pozneje predelajo v tanke, vojne potrebščine in živež za armado. Za upornike kupuje vse potrebščine markij Villarutia, ki večinoma plačuje s francoskim in angleškim, pa tudi španskim denarjem. Čeke za izplačilo kupljenega blaga podpisuje bivši voditelj španske katoliške stranke Jose Maria Gil Robles.

BARCELONA, Španka, 21. septembra. — Socijalistični list "Solidaridad Obrera" poroča, da je bil otok Majorca v skupini Balearskih otokov blizu Španske izročen Italijanom, in da je italijanski poročnik Rossini na otoku uvedel pravo diktatorstvo. Na otoku vihrajo italijanske zastave in je na njem že pristalo mnogo italijanskih aeroplanov. Italijanski častniki so utrdili otok, na katerem je že 11 italijanskih aeroplanov in 8 tujih protizračnih topov, ki so pred kratkim dospeli. Italijanske ladje pristajajo v pristanišču v Palmi in razlagajo vojne potrebščine. Tudi mnogo italijanskih civilistov prihaja na otok, tako da se more reči, da je Majorca že italijanska kolonija.

MOSKVA, Rusija, 21. septembra. — V Moskvo je prišlo poročilo, da žene v vnanji Mongoliji nabirajo denar, da ž njim kupijo živež za Špance, ki se bore proti fašistom.

V petek je iz Odese odplul parnik z živežem, ka terega so poslale ruske žene španskim družinam.

Zaloga živeža tehta 2000 ton in obstoji po večini iz surovega masla, sladkorja, jajc in konzerv.

WASHINGTON, D. C., 21. septembra. — Kot naznanja državni department, bo ameriško poslanstvo v Madridu v torek zaprto kot pribežališče za Amerikance, ki so še ostali na Španskem.

V soboto se je v Alicante vkrcalo na ameriško križarko Quincy 51 ameriških državljani.

Abesinci v Ženevi pripravljani na boj

PRISTANIŠKA STAVKA PRETI OB PACIFIKU

Na zapadni obali naglo razlagajo ladje. — Pogodba med parobrodni družbami in pristaniškimi delavci poteče 30. septembra.

SAN FRANCISCO, Cal., 21. septembra. — Ker se parobrodne družbe boje, da bo po 30. septembru, ko poteče dosedanja pogodba med parobrodni družbami in pristaniškimi delavci, prišlo do stavke, so pristanišča ob pacifiški obali zelo živahna, ker prihaja dan za dnem vedno mnogo tovornih parnikov, da razlože svoj tovor prej, ko pa bo mogoče nastopila stavka.

Deset dni pred potekom pogodbe, ki je leta 1934 sklenila knjavno stavko, so lastniki parnikov in organizirani pristaniški delavci in mornarji še daleč od sporazuma. Pristaniški delavci imajo od parobrodni družb predlog, da vsa pereča vprašanja takoj predložijo nepristranskemu odboru v poravnano, mesto da bi se pogajali naravnost s parobrodni družbami. Pristaniški delavci so ta predlog kratkoma zavrnili. Dosedanja pogajanja do sedaj še niso dosegla nikakega uspeha.

Ker je bil nedavno parnik President Hoover, ki je last Dollar Steamship Company, 6 dni pridržan v pristanišču, ker se posadka zaradi odslovitve njenega delegata ni hotela vrniti na parnik, je parobrodna družba vložila tožbo za odškodnino v znesku \$79,913 proti Sailors Union. Parobrodna družba se je postavila na stališče, da so mornarji s tem kršili svojo pogodbo s parobrodno družbo.

JEKLARJI ZAHTEVAJO VIŠJE PLAČE

CHICAGO, Ill., 19. sep. — Delavci Carnegie-Illinois Steel Company, podružnice United Steel Corporation, zahtevajo deset odstotno zvišanje plač. Pravijo, da družba lahko ugodi njihovim zahtevam, ker dela v zadnjem času silne dobičke.

SOČUTJE SE NE IZPLAČA

FRANKLIN, Mass., 19. sep. — Iz New Yorka se je vozil Carl Barbour proti tukajšnjemu mestu. V bližini Bridgeporta ga je neki neznanec preprosil, da ga je vzel na avtomobil. Ko sta bila na samotni cesti, je potegnil neznanec revolver, oropal Barboura za \$94 in ga vrغل iz avtomobila.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI

PREMOG BO PRECEJ DRAŽJI

Povpraševanje po premogu je zelo veliko. — Železnice in tovorni avtomobili ne morejo vsiti naloge.

WASHINGTON, D. C., 21. septembra. — Iz zanesljivega vira prihaja poročilo, da bo cena premoga v najkrajšem času znatno poskočila.

Ker je bilo do sedaj prodanega 27,000,000 ton več premoga kot ob istem času lanskega leta, bo zelo primanjkovalo železniških voz, vsled česar bodo cene poskočile.

Po nekaterih krajih železnice ne morejo prepeljati vsega premoga in premog je na mnogih krajih v velikih množinah nakopičen za razna industrijska podjetja.

Lastniki rudnikov pravijo, da je produkcija premoga poskočila vsled oživljenja v težki industriji.

Da pa bi premoga primanjkovalo, na to ni misliti, ker morejo rudniki producirati še mnogo večjo količino.

POSLOVANJE ZVEZNE POSREDOVALNICE ZA DELO

WASHINGTON, D. C., 19. sep. — Delavska tajnica Miss Perkins je sporočila danes, da je vladna posredovalnica namestila prejšnji mesec 128,353 oseb privatnih industrijah, torej 23 odstotkov več kot meseca avgusta preteklega leta.

ZBOROVANJE AMERIŠKE LEGIJE V CLEVELANDU

CLEVELAND, O., 19. sep. — Sem so že dospeli predstraže Ameriške Legije, vseh udeležencev bo pa baje nad dvestotisoč. Po hotelih so oddane vse sobe, po slavnostno okrašenem mestu pa vlada velika živahnost. Odbor za resolucije se bavi s 500 predlogi, izmed katerih jih bo danih najmanj petdeset na glasovanje.

DRUŽINSKA TRAGEDIJA

PLEASANTVILLE, N. J., 19. sep. — Policija išče truplo moža, o katerem pravi, da je "znorel, ko je gledal očeta umirati počasne smrti". Policiisti so vdrli v hišo, v kateri je živel 80 letni bolezni Clifford Dorsey s svojim brezposelnim 38 letnim sinom. Truplo starca je ležalo na postelji. Možak je bil že tri dni mrtev. Na mizi so našli pismo sledeče vsebine: — Znorjal sem, ko sem ga gledal umirati. Ob času povodnji boste našli moje truplo v Lakes Bay.

FARMERJI PRED ODLOČITVIJO

Mlekarska stavka je določena na četrtek. — Ceno \$2.90 bodo sprejeli. — Razredna razdelitev mleka mora odpasti.

POLAND, N. Y., 21. sep. — Okoli 1000 mlekarskih farmerjev iz 12 okrajev severnega in osrednjega dela države New York je zopet potrdilo svojo namero, da prihodnji četrtek prično mlekarsko stavko, vendar pa so pripravljeni glede vprašanja o ceni s prodajalci mleka skleniti kompromis.

Tak kompromis pa je samo mogoče, ako dosedanje odredbe glede razdelitve mleka po razredih odpadejo. Do sedaj je veljala postava, da je farmer dobil za svoje mleko različno ceno, ki je bila odvisna od tega, za kaj je bilo mleko porabljeno in je farmer prejel svoje plačilo šele potem, ko je bilo mleko predelano. Zato so se cene mleka, ki ga je prodajalec prodal kot mleko, razlikovale od cen mleka, ki je bilo predelano v smetano ali sir.

Farmerji so pa to razdelitev mleka v razrede prevzeli za nedro sedanje stavke in to so na svoje mshodu v Polandu v nesvoje mshodu v Polandu v nedeljo zopet povdarjali in v tem oziru ne marajo skleniti nobenega kompromisa, temveč zahtevajo, da vlada to razdelitev odpravi.

"Popolnoma smo pripravljene skleniti kompromis glede cene našega mleka," je rekel farmer E. J. Friers iz Montgomeri okraja zborovalcem, ki so se sestali na nekem polju. "Toda glede odprave razdelitve po razredih nikakor ne mislimo na kak kompromis. Tukaj se nismo zbrali, da razpravljamo o mlekarski stavki, kajti stavka je bila včeraj sklenjena. Prišli smo, da se razgovorimo o vzrokih te stavke in odprave razdelitve po razredih je poglavni vzrok stavke."

V istem smislu je govoril Stanley Pisek, predsed. "New York Milk Producers Federation".

"Vedeti hočemo, kaj bomo dobili za svoje mleko, predno ga oddamo," je rekel Pisek. Zborovalci so sklenili, da se bodo za enotno ceno mleka pogajali s predelovalci mleka v Utica, N. Y.

Farmerji so prvotno zahtevali \$3 za 100 funtov mleka. In ko je Friers vprašal zborovalce, ako bi bili zadovoljni s ceno \$2.90, ako bi bila odpravljena razredna razdelitev, tedaj so vsi pritrdili.

Cena \$2.90 je že sedaj v veljavi, toda samo za mleko, ki ga ljudje pijejo.

NA KONFERENCI LIGE HOČEJO BITI NA VSAK NAČIN ZASTOPANI

ZENEVA, Švica, 21. septembra. — Abesinska delegacija je v nedeljo dospela v Ženevo pripravljena na boj, in njen voditelj Warquex C. Martin se je odločno postavil proti govoricam, ki so mu prišla na uho, da bo abesinskim delegatom odpovedana pravico prisostvovati pri Liginih sejah.

ANGLEŠKI REKRUTI—ZANIC

LONDON, Anglija, 9. sep. — Anglija je začela rekrutirati vojake za črno vojsko, ki bi v slučaju vojne stražili skladišča, municijske tovarne, mostove itd. V to svrhu so osnovali po vseh angleških mestih naborne postaje, pred katerim stoji prijazni seržanti, ki love nabornike z lepimi besedami, obljubami, čajem in pecivom. Služba traja šest let, vendar se lahko vrne črnovojnik po šestih mesecih v privatno življenje pod pogojem, da se bo vsako leto udeležil vojaških vaj. Z naborniki pa vojaška oblast nima sreče. Potrjen je le vsak četrtri, trije so pa zavrženi, ker so slabo prehranjeni, ker imajo slabe zobe, premalo tehtajo in nimajo predpisane visokosti.

AMERIŠKI FARMERJI IMAJO VEČJE DOHODKE

WASHINGTON, D. C., 19. septembra. — Poljedelski urad je izdal danes poročilo, iz katerega je razvidno, da bodo imeli ameriški farmerji letos 7850 milijonov dolarjev dohodkov, približno enajst odstotkov več kot lani, ko je znašal njihov dohodek 7090 milijonov dolarjev.

SMRTNE NESREČE Z AVTOMOBILI

WASHINGTON, D. C., 21. septembra. — Tekom tedna, ki se je končal 11. septembra, je v 129 mestih vsled avtomobilskih nesreč izgubilo življenje 171 oseb.

Prvih 37 tednov letošnjega leta je bilo pri avtomobilskih nesrečah ubitih 6073 oseb.

SKUPNI PIKNIK

ki so ga priredila zadnja nedeljo na Long Islandu slovenska in hrvatska podporni društva s sodelovanjem nekaterih kulturnih društev, je izredno dobro uspel.

Udeležencev je bilo nad dva tisoč. Stojili so nad osemdeset sodčkov piva, spekli šestnajst jancev ter prodali več sto funtov klobas.

Uspeh je moral biti tudi v gmotnem oziru zelo dober, kar bo odbor gotovo poročal.

Dobiček bo enakomerno razdeljen med vsa društva, ki so se zavzela za to prireditev, ki je po obsegu prekašala vse dosedanje.

"Ne verjamem," je rekel, "da bi mogli pošteti gentlemani to napraviti. Po vsem tem, kar je bilo Abesiniji prizadeto, po vsem tem, kar smo trpeli, bi bilo najgrše, ako bi se kaj takega zgodilo."

Martin, ki je abesinski poslanik v Londonu, je dodal, da se bo njegova dežela obrnila na svetovno razsodišče, ako bi delegaciji bil odvzet sedež na zborovanju.

Mussolini je rekel, da italijanski delegati v ponedeljek ne bodo navzoči pri zborovanju Lige narodov, ako bo abesinski delegaciji dovoljeno zasedati svoje sedeže. Na pripravljani seji Liginega sveta v petek in soboto so se zastopniki vesele zelo trudili, da bi našli kako diplomatsko pot, da bi bilo mogoče Abesince izključiti z zborovanja, samo da bi ugodili Italiji, toda pri tem so vedno zadeli na odločen odpor malih držav, ki so se postavile na stališče, da bi s takim postopanjem Liga narodov Italiji priznala aneksijo Abesinije, ki je še vedno članica Lige narodov.

BORAH PRAVI, DA JE KONEC DEPRESIJE

MACKAY, Idaho, 19. sep. — Zvezni senator William E. Borah, ki upa, da bo pri prihodnjih volitvah zopet izvoljen (topot že šestič), je govoril tukaj na veliki farmerski skupščini in rekel:

— Zdi se mi, da je depresija s svojimi žrtvami in s svojimi nauki stopila v ozadje. Dovolj vzroka imamo domnevati, da se ne bo tako kmalu vrnila. Res je, da nam je pustila probleme, ki so istotako težavni kakor depresija sama, toda ti problemi ne bodo ovirali čudovitega razvoja naših zapadnih držav.

TRI SESTRE SO SE POROČILE

FALL RIVER, Mass., 19. sep. — Danes so se poročile v cerkvi Notre Dame tri sestre, hčere družine Girard. Najmlajša je stara 22, najstarejša pa 28 let. Najele so hišo, v kateri se bodo po poročnem potovanju vse tri naselile s svojimi možmi.

Advertise in
"Glas Narod"

Hči druge žene

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

53

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

"Vesel bo, oče, in tudi jaz sem tako vesela in srečna, da ni več huda na mene, to je bil strašen občutek za mene. Sem pač preveč razvajena v tem oziru in mislim, da morajo vsi ljudje biti dobri z menoj. Takoj mi je zelo hudo, ako kdaj kaj nasprotnega opazim. Samo ko bi vedela, kako je prišla Helga na neumno misel, da sem zaročena z Grego!"

"Moj Bog, Gonda; tega ni težko razumeti. Tukaj je takih prijateljev, kakoršno je med teboj in Grego, zelo malo. Tukaj je kaj takega skoro nemogoče. Vsakdo bi prišel na misel, da sta skrivaj zaročena."

Tako reče oče, ker ni hotel, da bi Gonda z njim prišla na isto slutnjo. Gonda naj ostane neiskušena, ako mu bo le mogoče to doseči.

Gonda vzdihne, ko se spomni Grege.

"Ubogi Grega. Kje je neki njegov stari oče? Saj mi nisi niti še povedal, kako se piše."

"Piše se Waldo, je imel v Gotesborgu veliko tovarno ki jo je dobro prodal in je v Gotesborgu splošno poznan kot zelo premožen mož. Ni se počutil več dovolj močnega, da bi se vodil tovarne in je šel v pokoj. Toda nikar ne skrbi, ga leva že našla. In telaj mu bom jasno dokazal, da je greh proti njegovi krvi in proti njegovemu mesu, ako pusti, da njegov vnuk v težkih razmerah na Ramovi pogine. Ako je tako bogat, more saj skrbeti za to, da pride Grega tukaj do posrebnega življenja. Ker je bila Helena Strasser njegov edini otrok in njegova žena tudi več ne živi, se lahko dogodi, da bo Grega nekega dne njegov dedič."

Gonda gleda z velikimi očmi pred se.

"Sedaj pa ubogi Grega nima niti toliko, da bi si mogel premeniti podnebnje. Tako se bojim zanj, oče, ker je tak revšč. V duhu ga še vedno vidim pred seboj, kako je zapustil parnik in šel tako potrt od naja. In njegovo pismo, čim več čitat ga berem žalostnejše se mi zdi. Kar je med vrstami, je še mnogo bolj žalostno."

Oče prikimava. Izvel je le malo upanja, da bi Grega še kaj okrevala. Podedoval je svoje nežno zdravje po svoji materi in tako dolgo bivanje v tropičnih krajih bi izpodkopalo tudi najmočnejše zdravje. Toda o tem Gondi ne govori, da je ne bi bolj žalostil.

Naslednji večer pride dr. Leyden zopet s teto Kati na večerjo. V svojem običevanju z Gondo je zelo previden, da Helgi ne bi dal kakakega povoda za njeno domišljijo. Tudi Gonda je rečnejša kot navadno, četudi je dr. Leydena vedno veselo pogledovala v oči. Toda opazi, kako nenavadno tudi Helga pogleduje dr. Leydena in kako ljubeznivo se razgovarja z njim.

Po večerji pravi Rutar dr. Leydenu:

"Prosim, dr. Leyden, pojdva na teraso, bova kadila cigareto. Imam posebno "travo" in bi rad slišal vašo sodbo."

Ponudi mu cigareto in gresta ven. Ko sta sama na terasi, pravi Rutar po kratkem molku:

"Dragi dr. Leyden, moja hči Gonda mi je povedala, kaj ste v nedeljo dopoldne z njo govorili. V tem oziru za sedaj ne vzamem ničakega stališča, samo povedati vam hočem, da je moja hči v mnogih ozirih zelo neiskušena in da stoji resničnim stvarem popolnoma brez moči nasproti. Nikdar se ni naučila skrivati svojih občutkov — in najbrže tudi ne ve, da je sploh kaj treba skrivati."

Leyden obrne svoj od razburjenja prebledeli obraz, da ga luna jasno osvetli.

"Hvala vam, gospod Rutar, da me smatrate toliko vrednega, da tako govorite z menoj. Verjemite mi, zelo sem bil ginjen, in sem še sedaj, ko sem vašo gospičko hčerko vžalostil, ve da bi sam vedel, kaj bi bilo. Ako vi kot oče svoje roke razgnete čez to čudovito bitje, kako dobro vse to razumem! Toda svojo besedo vam dam, od moje strani ne bo ničesar storjenega, kar bi moglo kaliti njeno srce. Ali smem v tej uri popolnoma odkrito z vami govoriti?"

"Prosim."

"Oprostite mi, ako si izberem ravno to uro za to, kar vam hočem povedati, pa ravno zato, ker ste vi v tej zadevi izpregovorili prvo besedo, sem se opogumil. Vašo hčerko Gondo ljubim. Toda prosim, ne smatrajte to za kako snubitve. Žal da nisem še v položaju, da bi mogel svoji ženi na svoji strani nuditi brezskrbno življenje. Toda trdno upam, da bom kmalu napredoval, najkasneje, ko skoncam to železnico. V gospodari Gonda je še mlada. Danes vas hočem samo vprašati, ako mi boste dovolili, ako bo tedaj gospica Gonda še prosta, da vprašam za njeno roko. To vas vprašam že danes, ker sem v globoko ginjenostjo in s srečnim občutkom opazi, da vaši gospički hčerki nekaj veljam, mogoče bolj, kot pa sedaj še sama ve. Ako bi tedaj mogel misliti, da bi nasprotnovali moji snubitvi, tedaj bi smatral za svojo dolžnost, da vaši gospički hčerki izginem izpred oči, dokler za njo še ne bi bilo prepozno. Nikakor ne bi mogel prenehati misli, da bi motil vaš srečni mir."

Rutar stisne njegovo roko in pravi:

"Zelo vas cenim, gospod doktor in sreča moje hčere bi bila zagotovljena v vaših rokah, toliko vas že poznam. Nikake ovire vam ne bom stavil na pot in tudi razumem, da si hočete tudi za sebe postaviti trden temelj za bodočnost. Moja hči Gonda ni tako bogata kot je njena sestra, toda tudi ni revna. Sem pa še vesel, da mi ostane še nekaj let, predno jo izročim v roke njenega moža. Toda ni potrebno, da bi morala čakati, ako je zrela za srečo zakona, mislim, zaradi denarja. To vam je treba vedeti. Kar pa se tiče moje hčere Helga vam je pomotoma povedala, da je Gonda zaročena. Toda prihranite ji berno sramoto, da se je zmotila. Zato tudi jaz rad vidim, ako ji stvari za sedaj ne pojasnim. Vi boste, kot jaz, skrbeli, da ne pride do kakakega spora. Upam, da me razumete, bolj jasno vam ne morem povedati."

Hannes Leyden ga pogleda z velikimi, resnimi očmi.

(Dalje prihodnjič)

Lucky za Vas

-Je Lahka Kaja!

ZA "STALNO" KAJENJE Lahka Kaja!

V onih težkih časih vašega dne, ko sežate po cigareto za cigareto ... mislite na vaše grlo ... ter sežite po Lucky. Lahka Kaja je neč kot dober okus. Lahka Kaja nudi zaščito vašega grla.

Če pogosto povpraševanje vodi k trajnemu kajenju —

Če prižigate cigareto s cigareto, delate pod pritiskom — pod naporom ... kako boste cenili svojo zaščito, ki jo nudi ta silno okusna lahka kaja! Kajti z vsakim osvežujočim potegljajem se boste veselili pristne mehkebe nežnega tobaka iz srednjih listov ... prijazna, rahla kaja ... in idealna lahka kaja, ki je brez nekaterih rezkih dražljivcev, odstranjenih z Lucky Strike izključnim "Toasting" procesom. Če delate hitro in hitro kadite, ne pozabite seči po lahki kaji ... ne pozabite seči po Lucky!

★★ ZADNJA NOVICA! ★★

Dobil "Sweepstakes" 5 krat zapovrstjo!

Mr. Clay Morris, star 19 let, iz Dawson Springs, Kentucky, zna sares lahkat. On je dobil 5 tednov zapovrstjo v Vsih Lucky Strike "Sweepstakes" 8 krat skupaj. Mr. Morris nam piše, da ga skušajo vsi njegovi prijatelji napotiti, da bi jim napisal vetopnice.

All ste se že pridružili? Ali ste dobili svojo Luckies — plačeno pločevinasto skatijo 50 izbornimi Lucky Strikes? Naravnajte na "Your Hit Parade" ob sredah in sobotah zvečer — Sledite melodije — potem poskusite Vaše Lucky Strike "Sweepstakes" — in če še ne kadite Luckies, kupite danes zavojček in jih tudi poskusite. Mogoče ste nekaj pogrešali. Cenili boste prednosti Luckies — Lahke Kaje bogatega, zrelega dela tobaka.

Luckies — lahka kaja

BOGATEGA, ZRELEGA DELA TOBAKA — "IT'S TOASTED"

PAPA — ATA — MAMA

Otroci vseh narodov, tudi izven Evrope, pravijo svojim staršem "papa" in "mama". Tako pa tudi še odrasli nazivajo svoje starše. Nekaterim se dozdeva, da je "papa" in "mama" spakodrano, tuje in narejeno. Vendar obe besedi izhajata iz prajezika vseh narodov in sta blebetojoči besedi iz jezikovnega prazaklada človeštva.

Papa in mama nista le besedi otrok, ki bi z njima zavestno označili pojem očeta in matere. Ta pojem so jim priučili šele odrasli, saj so v raznih jezikih tudi raznih oblik: Francozi pravijo maman in mere, latinsko je mater, slovensko mati, nemško mutter, angleško mother, albansko ama, nordijsko amma. Slovani rečejo tudi baba za mater, staro mater, staro žensko (babica, prababica, baba). Tu z "n" se začneja ime za mater: V sanskrtu nana; albansko nane, grško nanne (teta); latinsko nona; ta besedica je tudi za staro mater

(v italijanščini). Tudi nuna je odtoč, naziv za redovnico kot častitljivo žensko. Tudi iz blebetojoče besede otroka "papa" je mnogo besed. Iz papa je nastalo pop in papež. Sicer pa se izvaja iz besede papa prav tako več nazivov kot iz besede mama. Tudi iz papa so besede z začetnico "b". Italijani pravijo babba; Bolgari baba; Srbi baba, Turki baba — kot imena za stare moške, očete, stare očete. Semitski jezik ima "abba", naziv za duhovskega predstojnika (abbe, Abt.) Poznamo tudi zobniške oblike iz imena papa, tako: sauskrska tata; rusko tjtatja, slovensko tata. Tudi naziv za "teto" je iz te besede. Jude kličejo očeta "ate." V nekaterih jezikih, tako v zamorskem, angleškem, grškem, ruskem, laškem, litavskem itd. pomeni otroška, blebetojoča beseda "zio" — stric. Iz atta, ata je izvedeno tudi ime Atila; zdaj v turščini Ata-Turk (Kemal) — oče vseh Turkov.

beseda "amo" (ljubim) je baje iz otroškega "am", kakor se izraža otrok, če mu je kaj posebno všeč.

Papa in mama sta torej mednarodna izraza, ki nista prišla iz nobenih tujih jezikov, marveč sta last otroka sploh. Ze Navzika pozdri (v Odisseji VI. 57) svojega očeta: "O, papa phi!" — "o ljubi papa!" (oče) in Homerja brez dvoma ne smemo sumničati, da bi si bil to besedo izposodil od Francozov.

Dandanašnji pravijo, da je izraz za očeta — papa — last višjih stanov, vendar rečejo Italijani, če so tega ali onega stanu, očetu vedno papa. Brez dvoma je to ime bolj v navadi pri romanjskih narodih in je od njih prišla k nam, čeprav tudi naši otroci papajo, papcajo in pupajo. Iz vsega pa je razvidno, kako otroško blebetanje bogati besedni zaklad vsega človeštva.

DVIGALO NI IZNAJDBA NOVE DOBE

Priprave, ki so bile podobne našemu dvigalu (liftu), so poznali že tehniki rimske države, a kasneje so spet pozabili nanje. Nekakšen "leteči stol" je pa v 17. stoletju iznašel Francoz Villayer. Ta iznajdba se je opirala na to, da se je stol s težjo telesa med dvema zidovima poganjal navzgor in navzdol. Uspeh je bil spočetka jako velik, a se je poleg, ko je nekoč neka princesa običala med zidovima in so morali zid podreti, da so jo rešili. Gospa Genlis, pisateljica iz dobe Ludvika XVI. pa poroča o "neskončno

Na parnikih, ki so debelo tlakani, se vrše v domovino izleti pod vojštvom izkušnega spremljevalca.

23. septembra: Lafayette v Havre Washington v Havre Queen Mary v Cherbourg

26. septembra: Paris v Havre Vulcania v Trst

29. septembra: Europa v Bremen

30. septembra: Normandie v Havre

1. oktobra: Berengaria v Cherbourg

3. oktobra: Rex v Genoa

7. oktobra: Queen Mary v Cherbourg Manhattan v Havre

9. oktobra: Bremen v Bremen

10. oktobra: Ile de France v Havre Conte di Savoia v Genoa

14. oktobra: Normandie v Havre Aquitania v Cherbourg

15. oktobra: Saturnia v Trst

16. oktobra: Europa v Bremen

20. oktobra: Roma v Genoa

21. oktobra: Queen Mary v Cherbourg Washington v Havre

24. oktobra: Rex v Genoa Lafayette v Havre Bremen v Bremen

28. oktobra: Aquitania v Cherbourg

29. oktobra: Ile de France v Havre

31. oktobra: Vulcania v Trst

4. novembra: Queen Mary v Cherbourg

6. novembra: Europa v Bremen

7. novembra: Champlain v Havre Conte di Savoia v Genoa

11. novembra: Aquitania v Cherbourg Normandie v Havre

14. novembra: Rex v Genoa

18. novembra: Queen Mary v Cherbourg

20. novembra: Bremen v Bremen

21. novembra: Lafayette v Havre Saturnia v Trst

25. novembra: Normandie v Havre Berengaria v Cherbourg

28. novembra: Conte di Savoia v Genoa

2. decembra: Queen Mary v Cherbourg

3. decembra: Champlain v Havre

4. decembra: Europa v Bremen

5. decembra: Vulcania v Trst

9. decembra: Normandie v Havre Aquitania v Cherbourg

12. decembra: Rex v Genoa

15. decembra: Bremen v Bremen

16. decembra: Queen Mary v Cherbourg

26. decembra: Normandie v Havre

lrznih dvigalnih"; torej so bila tudi tedaj v modi. A šele elektrika jih je pravilno spravila na dan in šele sedanja dvigala so zares pripravna.

Pišite nam za cene voznih listov, rezervacijo kabla in pojasnila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York